Leto LIX. Številka 150. V Ljubljani, v četrtek 8. julija 1926. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Amerika in evropske finance

Državni tajnik za finance v severoameriški Uniji gospod Mellon se nahaja na potu v Evropo, da jo prepotuje v celoti in prouči gospodarske in finančne zmožnosti posameznih evropskih držav. Preden se je Mellon napotil z doma, je podal listom izjavo, v kateri pripoveduje, kako je Ameriki potrebna krepka, finančno restavrirana Evropa, ki bi mogla zopet vzdrževati normalne trgovske zveze z Unijo, katere produkcija je na višku, ki pa ji preti nesreča, ako se ji s sanacijo evropskega gospodarstva ne odpre tudi evropski trg v nekdanji meri.

Sicer pa potuje, tako hite zagotavljati, gospod Mellon, popolnoma neoficijalno. Taka ameriška privatna potovanja pa poznamo prav dobro, zato ni potreba izgubljati besed v dokazovanje, kako važna je Mellonova pot.

Ne moremo si misliti človeka v Evropi, ki bi ga poročilo o potovanju ameriškega finančnika ne navdala s prav posebnimi refleksijami. Zakaj vsak, tudi najpovprečnejši Evropejec pozna izredno vlogo, ki jo je igrala in jo še igra Amerika tekom poslednjih desetih let. To so bili veliki dogodki, po svoji izredni dalekosežnosti enake važnosti kot najusodnejši zgodovinski preobrati, kakor se dogajajo le tekom stoletij. Evropa se je klala, se je mesarila med seboj, umirali so milijoni evropskih sinov, prignani po neodoljivi volji narodov na krvava bojišča iz vseh pokrajin od Urala do Pirenejev, od bregov Indijskega oceana pa do Balta in škotskih gora; prirodna bogastva ogromnih predelov so ostala neizrabljena, so ležala neproduktivno, ko je na milijone lačnih in ponižanih stradalo najprimitivnejših potrebščin. Ves ta čas je Amerika služila, kakor še nikdar v zgodovini, je zalagala Evropo z vsem potrebnim. In ko so evropske vojne poljane odmevale bojnega krika in sta glad in pomanjkanje bila stalen gost milijonom bornih koč, ta čas je Amerika kopičila na račun Evrope ogromna bogastva.

In Evropa je zmagala. Uničila je pruski militarizem, strla oholo strahovlado berlinske tiranije, prej podjarmljeni narodi so zadihali svobodno, vrnil se je mir in politično obzorje se je zjasnilo. Tudi Amerika je zadihala prosteje, zakaj tudi njej je pretila nevarnost, ne morda tako neposredno kot Evropi, ali pretila ji je ipak, kajti zmagovita Nemčija in svoboda morja bi bilo nezdružljivo. Amerika sama se je tega dobro zavedala, zato se je na koncu sama povzpela do aktivne udeležbe v strahoviti borbi; da se ni tega zavedala, ne bi bila nikdar prešla od gospodarske pomoči vojnega liferanta do aktivne vojne sile...

Evropski narodi so mislili, da bo Amerika žentlemensko cenila strašne žrtve, ki so jih žrtvovali za svojo svobodo. Toda Amerika se je postavila na stališče kramarja, trgovca, ki pozna le svoje trgovske interese in meri vse dogodke s perspektive svoje materijalne in računske kalkulacije, a ne z osnove svobode, ki je bila v nevarnosti. Zato je evropskim narodom predložila račune za vse, kar so bili pri njej naročili tekom vojne, in ne odneha niti za drobtinice; vse hoče do zadnje pare iztirjati od Evrope, ki je v borbi za svobodo zanemarila svojo materijalno dobrobit in se približala onemu stanju, ki se običajno imenuje beraška palica.

Širom Evrope je danes govor o gospodarski krizi. Mellon bo imel priliko videti vse to in predložil bo lahko visokim finančnim gospodom v U. S. A. natančno bilanco. Mi pa na ameriško sočutje ne računamo več; odplačali jim bomo, kar smo se jim zadolžili, če tudi dobesedno v potu svojega obraza. Res, ameriška pomoč nam je bila svoj čas silno dragocena, in da je ni bilo, bi bili postali žrtev strašnega nasilja. Toda oni povojni Ameriki kramarstva in dobičkaželjnosti ne odpustimo. Mellon na svojem potu v Evropo gotovo ne bo prinesel izpremembe; na svojem potovanju iz site Amerike v lačno Evropo pa se bo uveril, da zna naš kontinent še delati in da si je v svesti, da si samo z delom more znova vstvarirati svojo nekdanjo pozicijo. Domovina Mellonov pa je že pokazala svoje metode, zato njen odposlanec najbrž ne bo nikjer sprejet z iskreno dobrodošlico.

AVTOMOBILSKE NESREČE V NEWYORKU

— **Newyork,** 7. julija. Pri slavnosti neodvisnosti Amerike je bilo 10 oseb od avtomobilov do smrti povoženih, 20 pa težko ranjenih. Zaradi nezgod pri izstreljetvanju raket je bilo oddanih v bolnišnice okoli 100 otrok.

Vlada razpravlja o spremembi volilnega reda

Radikali se hočejo približati zopet staremu sistemu individualnih volitev. — Radićevci se navdušujejo za nemški volilni red. — Možnost skorajšnjega sklicanja skupščine.

— **Beograd,** 7. julija. Snoči ob 7. je ministrski predsednik Uzunović odpotoval na Bled, da poroča kralju o poplavah ter o njihovih posledicah z ozirom na naš državni proračun in narodno gospodarstvo. V političnih krogih smatrajo, da gre ob tej priliki tudi za sklicanje Narodne skupščine, ki naj bi na dveh ali treh sejah sklepala o kreditih za podporo poplavljencem. Vlada misli, da bi s sklicanjem skupščine olajšala tudi sebi položaj na ta način, da bi se izognila z novimi krediti eventualnemu deficitu v proračunu z ozirom na nezadostne dohdke, ki so določeni v njem.

Mnogo se v političnih krogih razpravlja tudi o spremembi volilnega reda, s katero se bavita obe koalirani vladni stranki. Oficijelno izjavljata sicer oba kluba, da o tem ni bilo nobenega govora, vendar pa se doznava od obeh strani, da se s to mislijo odločilni faktorji že davno bavijo. Vsekakor bo vprašanje spremembe volilnega reda prišlo ob priliki na dnevni red, če tudi za sedaj še ni aktuelno. Dočim pa so radikali bolj naklonjeni volilnemu redu, ki naj bi določal volitve po okrajih, se radićevci izrekajo za volilni red, kakršen je v Nemčiji in po katerem naj bi vsa država tvorila eno samo volilno okrožje z eno samo kandidatsko listo.

Politično zatišje pred viharjem

Odhod ministrskega predsednika Uzunovića na Bled. — Razni komentarji. — Poostritev spora radi agrara v Dalmaciji. — Zadnje seje parlamentarnih odborov.

— *Beograd,* 7. julija. Ministrski predsednik Uzunović je včeraj nenadoma odpotoval na Bled, kjer bo poročal kralju. Z njegovim odhodom je nastalo v Beogradu popolno politično zatišje. Uzunović je odpotoval na poziv, ki ga je prejel z Bleda in ki je v zvezi s kraljevim posetom v poplavljenih krajih. Kralj se hoče informirati od predsednka vlade o izredni pomoči, ki je namenjena poplavljencem. Verjetno je, da je Uzunovićevo potovanje na Bled tudi v zvezi s sklicanjem Narodne skupščine. Nekateri politični krogi tolmačijo Uzunovićev odhod na Bled tudi z novim političnim položajem, ki je nastal radi zadržanja Stepana Radića. Predsednik HSS postavlja namreč nove predloge, o čemer priča tudi današnji «Dom». Stepan Radić protestira, da so se seje Narodne skupščine odgodile brez njegove vednosti in pravi, da ga je minisrtski predsednik Uzunović prevaral, ker mu je obljubil, da bo skupščina delala do 10. julija in da ji bo predložen tudi zakonski načrt o agrarni reformi v Dalmaciji. Uzunović pa svoje obljube ni izpolnil in zakon o ureditvi agrarnih odnošajev, ki ga je Radić obljubil svojim volilcem v Dalmaciji, ni bil predložen. Stepan Radić naglaša, da postavlja radi tega zakona vprašanje nadaljnega obstoja koalicije RR in zahteva zato izredno sklicanje skupščine, da bo mogla sprejeti ta zakon. Radić napada tudi Uzunovića, češ da je radi neke gospode v Dalmaciji odklonil tako važen zakonski načrt. V tem smislu bodo radićevci na svoji današnji seji v Zagrebu, ki se vrši pod predsedstvom Stepana Radića, formulirali svoje stališče napram Uzunovićevi vladi.

V ostalem vlada v Beogradu popolno politično zatišje. Poslanci so večinoma odpotovali domov. Sejo je imel samo anketni odbor za preiskavo korupcijskih afer, ki je pričel zasliševati priče. Prvi so bili zaslišani bivši prometni minister Andra Stanič in razni referentje prometnega ministrstva.

Za jutri je napovedana seja tarifnega odbora. Ta seja bo obenem zaključna seja tega odbora, ki ima odobriti le še poročilo za plenum finančnega odbora. Po izjavi predsednika finančnega odbora dr. Radonića bo finančni odbor rešil vprašanje tarif tekom desetih sej.

— — —

Vmešavanje Italije v naše notranje razmere

— **Zagreb,** 7. julija. Današnja «Riječ» prinaša dopis iz Beograda, v katerem dokazuje, da se italijanski poslanik general Bodrero po nalogu svoje vlade umešava v naše notranje zadeve in da je od zunanjega ministrstva zahteval razpust ljubljanske organizacije Orjune. Ker naša vlada ni mogla doslej najti nobenega vzroka za ta razpust, se vzbuja sumnja, da je bil zadnji ljubljanski incident med Orjuno in policijo namenoma insceniran.

Za razmerje med italijanskim poslanikom in našo vlado — nadaljuje «Riječ» — je zelo značilna zadeva republikanskega poslanca dr. Buča, ki je v skupščini o priliki razprave o netunskih konvencijah izrekel nekaj neugodnih izrazov na račun Italije. Doznava se, da je italijanski poslanik radi njegovega govora poslal naši vladi noto, v kateri zahteva za izjave dr. Buča zadoščenje. Ta prepotenca je šla baje tako daleč, da je italijansko poslaništvo zahtevalo celo gotove ukrepe proti dr. Buču, namreč, da naj se izključi iz Narodne skupščine.

Kakor znano, je takoj po govoru drja. Buča vstal ministrski predsednik Uzunović in zavrnil njegove izjave. Isto je storil tudi zunanji minister dr. Ninčić. — Predsednik skupščine Trifković pa je dr. Buču odvzel besedo. Vse to italijansko poslaništvo ni smatralo za zadostno, temveč je poslalo vladi radi te stvari še posebno noto.

«Riječ» obžaluje postopanje vlade, ki ni objavila javnosti korakov italijanskega poslaništva in njegovih provokacij.

NEMŠKI KOLONIJALNI MANDAT

— **London,** 7. julija. Pri razpravi o vprašanju nemškega kolonijalnega mandata v angleški zbornici je ugotovil Balwin, da se angleška politika od sestanka v Locarnu ni izpremenila. Nemčiji se niso takrat priznale nobene koncesije, temveč je bilo samo ugotovljeno, da more kot članica Zveze narodov kakor vsaka druga država kandidirati za mandat. Baldwin je nadalje izjavil, da je angleški mandat nad bivšo nemško Afriko trajen.

Slovanska liturgija v katoliški cerkvi

— **Gradec,** 7. julija. »Tagespost« je objavila članek o konkordatnih pogajanjih med Jugoslavijo in Vatikanom, v katerem pravi h koncu: Ako pride do sklepa konkordata in do uvedbe slovanskega jezika v katoliških cerkvah države SHS, potem stoje v Rimu pač na odločilnem preokretu cerkvenopolitičnega razvoja. Jasno je namreč, da opustitev latinskega enotnega jezika v katoliški cerkvi ne more ostati omejena samo na Jugoslavijo in da Vatikan ne more Nemcem in drugim katoliškim narodom trajno odrekati, kar daje jugoslovenskim katolikom. Mogoče že danes ni več nobena tajnost, da se bavi zelo resna in vplivna nemška katoliška skupina precej močno s to mislijo, da bi takoj stopila z njo v javnost, kadar se objavi konkordat med Vatikanom in Beogradom. Ako pa bodo slične zahteve, kakršne se baje mislijo izpolniti jugoslovenskim katolikom, postavili tudi v Nemčiji, v Franciji, v Češkoslovaški, v Poljski, Španiji in drugod, potem pač ne bodo mogle več izginiti z dnevnega reda.

ANGLEŠKA VOJNA MORNARICA V DALMACIJI

— **Split,** 7. julija. Danes ob 2. popoldne je priplul v Split oddelek angleške vojne mornarice. Prihod angleške vojne mornarice predstavlja oficijelni poset Jugoslavije. narice in splitske oblčine razne svečanosti. Angleži ostanejo v Splitu par dni in bodo njim na čast prirejene od naše vojne mor- Mestni župan dr. Tartaglija je pozval s posebnim proglasom meščanstvo, naj čim svečanejše sprejme angleško mornarico. V imenu naše mornarice bo sprejel Angleže admiral Wickelhäuser. Angleškemu brodovju načeluje admiral s svojim štabom. Za jutri so napovedane velike svečanosti.

BOLJŠEVIKOM JE ZAČELO PRIMANJKOVATI DENARJA

— *Moskva,* 6. julija. Radi pomanjkanja denarja je bila komunistična tiskovna centrala primorana ustaviti 40 listov na deželi.

Skrivnostna seja vodstva HSS

Udeleženci ne smejo sprejeti nikogar in z nikomur govoriti. — Minister dr. Nikić bo izključen iz stranke. — Druge radićevske zahteve. — Radić potuje danes na Bled.

— **Zagreb,** 7. julija. Danes ob 10. dopoldne se je pričelo v Radičevem Seljaškem Domu posvetovanje vodstva HSS pod predsedstvom Stepana Radiča. Posvetovanju prisostvujejo tudi radičevski poslanci in predsedniki okrajnih organizacij. O poteku seje se varuje največja tajnost. Čuje se samo, da bo sprejet sklep, s katerim se izključuje iz HSS minister za šume in rudnike dr. Nikič. Dohodi v I. nadstropje Seljaškega doma, kjer se seja vrši, so hermetično zaprli, ker so postavljeni posebni stražniki, ki branijo novinarjem vsak dostop do članov vodstva HSS, vsled česar ni bilo mogoče dobiti nobenih podrobnih informacij. Seja bo trajala do 13, na kar bo menda Radič odpotoval na Bled, kjer namerava zaprositi za avdijenco, da poroča kralju o stališču svoje stranke napram sedanjemu političnemu položaju.

— **Zagreb,** 7. julija. Poroča se, da so bili na današnji seji vodstva HSS in radičevskih poslancev predloženi v sprejem naslednji trije predlogi: 1. da HSS oficijelno zahteva od predsednika vlade Uzunoviča, naj minister za socijalno politiko Milan Simonovič izstopi iz vlade, ker z ozirom na svoje dosedanje delovanje in svoje izjave ne nudi jamstva za zaščito hrvatskih delavcev napram inozemskim delavcem, zlasti glede na tvornice v Dalmaciji, ki so v italijanskih rokah 2. oficijelno zahteva od predsednika vlade Uzunoviča, naj se sestane Narodna skupščina, ki naj sprejme zakon o ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji in sicer prej, predno pridejo na dnevni red nettunske konvencije; 3. da se zamenjajo nekateri uradniki v Dalmaciji. — Kakor se doznava iz krogov HSS, je Stepan Radič izjavil, da bo napravil iz teh sklepov vprašanje z ozirom na nadaljno sodelovanje radičevcev v vladi koalicije.

Konsolidacija francoskih financ

— **Pariz,** 7. julija. V francoski zbornici je včeraj obrazložil Caillaux finančne načrte vlade, ne da bi predložil kake konkretne predloge. Vladni načrt bo predložen zbornici šele potem, ko bo izrekla vladi svojo zaupnico. Caillaux je v svojem govoru zahteval pooblastilni zakon za vlado ter je izjavil, da na zboljšanje franka trenotno ni misliti, vendar pa vlada odklanja prisilno konsolidacijo. Rešitev finančne krize se pričakuje od ustanovitve lastnega zaklada, za poravnavo dolgov s pomočjo tujega kredita. Zato je tudi potrebno ratificiranje pogodbe za poravnavo dolgov z Zedinjenimi državami. Francoski državni dolgovi znašajo približno 300 miljard frankov, od katerih je 154 kratkoročnih, 52 miljard je visečega dolga, h temu pa je treba prišteti skoraj 19 milijard trgovskih dolgov v inozemstvu.

Angleško-italijanska pogodba o Abesiniji

— **London,** 7. julija. V poslanski zbornici je predvčerajšnjem izjavil Chamberlain na vprašanje Macdonalda, da se angleško-italijanska pogodba o Abesiniji ne dotika neodvisnosti te dežele. Angleška vlada se je z Italijo samo sporazumela, da ne stopi v zahodnem delu Abesinije v konkurenco z Italijo. To pa ne pomenja, da dobiva Italija v tem delu dežele izključno koncesijsko pravico. Italijanska vlada more samo priporočati prošnje angleških državljanov za podelitev koncesije v zahodni Abesiniji, nima pa te pravice za pripadnike drugih držav.

PILSUDSKI ZA RAZŠIRJENJE POLJSKIH MEJ

— **Varšava,** 7. julija. Glasilo Pilsudskega vojaške organizacije »Polska zbrejnie« zahteva razširjenje poljskih mej do Odre in močno poljsko vojsko zaradi odprtih mej Poljske. List zahteva, da mora biti vsak Poljak vojak, da mora biti vsakdo član narodne garde kot rezerve in da mora biti vsaka poljska hiša trdnjava.

NEMŠKO - FRANCOSKA TRGOVINSKA POGAJANJA

— **Pariz,** 7. julija. Delegacija francoskih vinogradnikov je naprosila francoskega trgovinskega ministra, naj pospeši zaključitev nemško-francoske trgovinske pogodbe v interesu obojestranskih gospodarskih odnošajev.

COBHAMOV POLET V AVSTRALIJO

— *London,* 6. julija. Ker je bil mehanik letalca Alana Cobhama ranjen, bo polet v Avstralijo gotovo zakasnjen. Nesreča se je dogodila, ko so letalci zapustili Bagdad, da dosežejo Bender Abbas v perzijskem zalivu. Letalo je zašlo v velik peščen vihar. Ko so se letalci vračali, je eksplodirala radi prevelike vročine zaloga petroleja in ranila mehanika Elliota. Letalo se je vrnilo v Bagdad in Elliot prepeljan v bolnico, kjer je bil operiran.

KRALJ ALFONZ ČASTNI DOKTOR

— *London,* 6. julija. Oxfordska univerza je imenovala španskega kralja Alfonza za častnega doktorja prava.

STAVKA V NEWYORKU

— *Newyork,* 6. julija. Delavci in nameščenci podzemskih železnic so začeli stavkati, ker je vodstvo odklonilo njihovo zahtevo, naj se zviša mezda za delovno uro od 75 centov na en dolar.

Nenavadna katastrofa

Vino na ulici. — Pet ljudi umrlo radi zastrupljenja z alkoholom.

— **Köln,** 7. julija. Listi poročajo, da je na Renu zavozila ladja, natovorjena z vinom, v oboke mosta in se poškodovala. Ko so sode valili na cesto, so se mnogi razbili in vino se je razlilo v potokih po cestah. Množica moških, žensk in otrok je z raznovrstnimi posodami zajemala tekoče vino in ga pila na mestu. Naval je bil tolik, da je morala posredovati policija. Na obrežju je zavladala naenkrat splošna pijanost. Več desetin ljudi je obležalo nezavestnih na tlaku, okoli 20 pa so jih morali odpeljati v bolnišnico, da so jim izprali želodce. Kljub temu je došla pomoč prepozno in je pet ljudi umrlo radi zastrupljenja z alkoholom.

RADIKALI MED SEBOJ

— **Beograd,** 7. julija. Za razmere med beograjskimi radikali je značilno, da je beograjska policija vložila na sodišče tožbo proti predsedniku občine Bobiču in sicer radi brzojavke, ki jo je poslal kralju na Bled in v kateri je protestiral, ker je policija razgnala njegov shod v hotelu Slaviji, kjer je došlo do pretepa med radikali.

PRISTANIŠKA STAVKA V ANTVERPNU

— **Antwerpen,** 6. julija. V tukajšnjem pristanišču je izbruhnila splošna stavka, radi česar je onemogočeno vsako nakladanje premoga. Med delavci in delodajalci se bo poskusil doseči sporazum s sodelovanjem oblasti.

OSEMURNI DELAVNIK V ANGLIJI

— **London,** 7. julija. Angleška zgornji zbornica je sprejela zakon o osemurnem delavniku s 176 glasovi proti 17. Dve tretjini premogovnikov, ki zaposluje 75% stavkujočih, sta izjavili, da jamčita za nadaljnih 9 mesecev za one plače, ki so bile v veljavi pred sprejetjem tega zakona.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekti. Investicijsko posojilo iz leta 1921 73—75, Loterijska državna renta za vojno škodo 307—310, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22, Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—22, Celjska posojilnica 193—195, Ljubljanska kreditna banka 175—195, Merkantilna banka Kočevje 100—104, Prva hrvatska štedionica Zagreb 865—870, Slavenska banka dd. Zagreb 50, Kreditni zavod Ljubljana 165—175 Strojne tovarne in livarne Ljubljana 78—82, Trboveljska premogokopna družba Ljubljana —375, Združene papirnice 102 Stavbna družba Ljubljana 55—65, Šešir Škofja Loka 103—104.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize: Curih 10.94548—10.98548 Praga 167.383—168.383, Pariz 151.64—153.63, Newyork 56.41—56.71, London 275.053—276.253, Trst 193.77—194.97, Berlin 13.49—13.53, Dunaj 798.625—802.625.

Inozemske borze.

Efekti. Ljubljanska kreditna 175, Hrvatska eskomptna banka 101—102, Kreditna banka, Zg. 102—104, Hipotekarna banka 56—57 Jugobanka 93—94, Prašteđiona 865—870 Slavenska banka 55—60, Eksploatacija 1 do 12, Šečerana, Osijek 270—280, Slavonija 33—34, Trboveljska 330—345, Vevče 105.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih.** Beograd 9.1425, Pariz 13.82 London 25.12, Newyork 516.50, Milan 17.72 Praga 15.30, Dunaj 73.

— **Trst.** Beograd 51.50—51.80, Pari 77.40—77.80, London 141.75—142.25, New york 29.10—29.30, Praga 86.25—86.75, Curih 563.50—566.50, Dunaj 411—414.

Zaključek vsesokolskega zleta

Nepopisni in nepozabni vtisi. — 50.000 Sokolov v sprevodu, nad pol milijona ljudi na ulicah. Ovacije Jugoslovenom. — Zaključna javna telovadba.

Praga, 6. julija.

Za zaključek in obenem višek vsesokolskega zleta je bil določen današnji dan, praznik češkega narodnega svetnika in mučenika Jan Husa. To je dalo današnjim slovesnostim še prav posebno globoko in svečano obeležje. Bil je za Prago praznik, kakršnega še ni doživela, razun morda 28. oktobra 1918. ko je bila proklamirana samostojna češkoslovaška država. Vse mesto je bilo na nogah. V blesteČem solncu je plapolalo na desettisoče pestrih zastav, je zarelo nebroj malih praporcev. Po ulicah in trgih so se gnetle ogromne množice, ki pa so nudile nekam čudno sliko, ker so manjkale med njimi značilne uniforme Sokolov in Sokolic, ki so dajale v zadnjih dneh posebno noto zunanji sliki zlate Prage. Sokolstvo se je namreč zbiralo na Vinohradih k slavnostnemu sprevodu, pri katerem je bila udeležba obvezna za vse člane in članice, ki so imeli kroje.

Nad pol milijona ljudi je napolnilo in stvorilo špalir na trgih in ulicah, ki so bili določeni za sprevod. Na Staromestnem trgu, kamor je bil dostop dovoljen le v omejenem številu, so bile postavljene velike tribune za predsednika republike Masaryka, za vlado in parlament, za delegacije prijateljskih držav za voditelje Sokolstva, inozemskih telovadnih organizacij, za zastopnike glavnih evropskih mest in druge častne goste. Ob 9. se je pripeljal s Hradčanov predsednik Masaryk, ki so mu zbrane množice zopet prirejale burne ovacije. Izredno živahno in prisrčno so bili med inozemskimi delegacijami od prebivalstva pozdravljeni zastopniki jugoslovenske vlade in jugoslovenske vojske.

Slavnostni sprevod se je začel pomikati iz Vinohradov ob 8. zjutraj. V osmerostopih so korakale mogočne sokolske armade preko Varšavskega trga. Skoro tri ure je trajal sprevod, v katerem je bilo okrog 35.000 Sokolov in nad 16.000 Sokolic, več tisoč zastav in nad 200 godb. Ni mogoče popisati navdušenja, ki je prevzelo gledalce ob pogledu na to neizmerno armado. Bilo je, kakor da se vse mesto trese urnebesnih vzklikov in ovacij. Takoj v začetku sprevoda je korakalo jugoslovensko vojaštvo s svojo godbo, za njimi jugoslovensko Sokolstvo, nad 5000 po številu. Množice ob obeh straneh sprevoda so prekipevale oduševljenja, ko so jih zagledale. Ljudje so vriskali in jokali ob enem, mahali z zastavicami, robci, klobuki, šopki, obmetavali Jugoslovene s cvetjem. Kdor ni sam videl teh prizorov, ko so množice pozabile na sebe in svoje skrbi, pozabile na vse in se docela predale entuzijazmu svojih src, ta si jih sploh ne more predstavljati. Popisati jih je nemogoče.

Na trdem tlaku, v silni gneči so stotisoči vztrajali ves čas, dokler ni odšla zadnja sokolska armada, ki so jo tvorile praške župe. Vedno znova so se ponavljali viharji ovacij in navdušenja, po cestah se je vila preproga cvetja in zelenja, nametanega od nežnih dekliških in otroških rok na povorko. Nad mestom pa so neprestano krožili vojaški aeroplani in brnjenje njih motorjev se je mešalo v vriske množic in med zvoke godb. Najbolj veličastni pa so vsekakor bili prizori na Staromestnem trgu, kjer je Sokolstvo defiliralo pred predsednikom Masaykom in se poklonilo pred spomenikom Jana Husa.

Popoldne se je vršila zadnja javna telovadba na zletišču. Navzočih je bilo zopet preko 130.000 gledalcev in okrog 50.000 Sokolov in Sokolic, ki so ponovili v glavnem spored nedeljske javne telovadbe. Telovadbo in sploh vsesokolski zlet je zaključila impozantna in vsem gledalcem nepozabna poklonitev češke in jugoslovenske vojske predsedniku Masaryku.

Zvečer se vrše v mestu še številne poslovilne prireditve. Mesto bo vnovič bajno iluminirano. Posebni vlaki s češkoslovaškim Sokolstvom začno odhajati že nocoj. Inozemski gostje se odpeljejo deloma tekom jutrišnjega dne, deloma pa ostanejo še par dni v Pragi.

Poklon manom junakov in mučenikov

Svečan prenos zemskih ostankov jugoslovenskih vojnih žrtev. — 44 krst kot simbol 16.000 mrtvih bratov Jugoslovenov položeno k večnemu počitku v ruski kapelici na Olšanih. — Topovski streli v počastitev njihovega spomina.

Včerajšnje poročilo o pijetetni svečanosti na olšanskem pokopališču v Pragi izpopolnujemo s podrobimi podatki o tej, morda najlepši prireditvi v okviru vsesokolskega zleta. S poklonom manom jugoslovenskih vojnih žrtev je češkoslovaški narod znova manifestiral svojo zvestobo napram Jugoslovenom.

Na Češkoslovaškem je umrlo med vojno okrog 16.000 Jugoslovenov. Njihovi zemski ostanki so zbrani deloma v Pragi, deloma pa v Trenčini, Olomucu in Jindřichovicih. Pijetetna svečanost na olšanskem pokopališču se je spremenila v impozantno manifestacijo slovanske vzajemnosti. Ob krstah jugoslovenskih žrtev in ustreljenih češkoslovaških legijonarjev so se zbrali Čehi, Slovaki, lužiški Srbi, Srbi, Hrvati, Slovenci, Poljaki, Rusi in Ukrajinci, da se znova spomnijo, kako težke žrtve je zahtevala svoboda in kakšna je edina pot v veliko bodočnost Slovanstva.

Slavnost je priredilo praško vojaško poveljstvo pod vodstvom generala Škvare in štabnega kapitana Čabouna. Nad pokopališčem je krožilo vojaško letalo, iz katerega so vrgli na krste jugoslovenskih mučenikov krasen šopek svežega cvetja. To je bil zadnji pozdrav češkoslovaških vojaških pilotov mrtvim jugoslovenskim bratom. Ko je nastala na pokopališču grobna tišina, je zaigrala godba 28. čsl. peh. polka meditacijo na Godunovo »Ave Marija«; nato je zapel pevski zbor »Križkovsky« Foersterjevega »Orača«. Po petju so se začeli pretresljivi zvoki pravoslavnih pogrebnih obredov, ki so jih opravili škof Sergej, škof Gorazd in inšpektor jugoslovenskih vojaških grobov v ČSR M. Cvrčanin.

Po cerkvenih obredih je stopil h krstam minister narodne obrambe general Syrovy. »V globoki žalosti« — je dejal general Syrovy — »se klanjamo manom bojevnikov in mučenikov bratskega naroda, ki jim je nudila češkoslovaška zemlja zadnje zavetišče. Borili so se in umirali ne le za svojo domovino, marveč so položili svoje junaške glave tudi za našo svobodo. S poklonom njihovim manom jim hočemo postaviti trajen spomenik v srcih vseh živečih. V tem svečanem trenutku se klanjamo vsem padlim jugoslovenskim bojevnikom in mučenikom.«

Prosvetni minister Miša Trifunović je odgovoril:

»Delegati vlade, armade in Sokolstva kraljevine SHS smo prišli v bratsko češkoslovaško državo, da se v globoki pijetetni svečanosti poklonimo zemskim ostankom onih naših dragih, ki jih je vojna usoda zagnala v to državo in ki so odšli tu v večno življenje. Prišli smo se zahvalit vsemu češkoslovaškemu narodu, ki je skušal v najtežjih časih ne glede na nevarnost požrtvovalno in v bratski ljubezni olajšati njihovo trpljenje. Prišli smo se zahvalit tudi vladi in oblastem češkoslovaške republike ter bratom Rusom, ki žive tu v emigraciji in ki so pripravili tu v svoji kapelici kotiček, kjer bodo počivale kosti naših žrtev. Zahvaljujemo se njihovemu odboru, na čelu z go. Nadeždo Kramařevo, ministrstvu narodne obrambe in vsem, ki so se tako požrtvovalno zavzeli za naše vojaške grobove v ČSR.

Teh grobov je 350. V njih počiva najmanj 16.000 oseb. Tu spe večno spanje vojaki iz raznih krajev, počivajo pa tudi starci, žene in celo deca. Od kod so ti? — bi se lahko vprašali. Leta 1915. še ni bilo naše svobodne države. Srbijo in Črno goro je zasedel sovražnik, ostale pokrajine so bile že prej podjarmljene. Kljub temu, da takrat o svobodi ni bilo govora, je ostala v njih sila srca in duha, tista sila, ki nas je nekoč rešila turškega robstva. Starci in žene, ki so ostali doma, so vzpodbujali brate in sestre ter ohranili v narodni energiji vero, da zasije solnce svobode od Soluna, Kajmakčalana in Dobrepolja. In to nacijonalno zavest je hotel neprijatelj uničiti, ko je odvažal starce, žene in deco daleč od domovine. Od tod torej toliko njihovih grobov na Češkoslovaškem.

V času, ko so vlaki odvažali te nesrečne žrtve daleč od domovine, je prišlo v sreu Srbije, v Šumadiji do lepe manifestacije edinstva in bratske ljubezni. V znak protesta in v ponos svojemu narodu so se uprli v Kragujevcu vaši vojaki, da protestirajo proti barbarstvu, kakršnega še ni videl svet. Bili so sicer ustreljeni, toda s svojim činom so dali najlepši vzgled bratske slovanske vzajemnosti.

In v tem svečanem trenutku slišimo njihov glas, ki sega iz srca Srbije do nas, do zlate češkoslovaške Prage, kjer se spaja v solnčnih žarkih z glasom vaših in naših mrtvih, kličoč: »Glejte, vaša svoboda se je rodila iz naše žrtve!«

Domovino tvorijo živi. Domovino pa tvorijo tudi mrtvi. Mar more biti na svetu kaj veličastnejšega, kot je tista ljubezen, ki druži mrtve? Zahvaljujemo se vsem, ki so žrtvovali svoje življenje za našo in naših potomcev srečo, za svobodo obeh bratskih narodov! Slava jim!«

Iz desettisoč grl je odmevalo spoštljivo in hvaležno: »Slava, slava, slava!«

Škof Gorazd je nagovoril Jugoslovene v srbohrvaščini. Uvodoma je citiral znano prislovico, da zida narod, ki časti svoje mrtve, svojo bodočnost na preteklost. Brez češčenja mrtvih in brez tradicije ni srečnega narodnega življenja. »Kaj bi bil češkoslovaški narod brez cirilmetodarske, svetovaclavske in husitske tradicije? Pri vas je verska in narodna tradicija zelo razširjena. Zato je bila vaša zgodovina vedno slavna. V imenu pravoslavne cerkve prisegamo, da bomo vzgajali mladino v duhu junakov, čijih kosti leže danes tu pred nami. Učili jih bomo ljubiti Boga, svoj narod in svojo domovino. Vas pa prosimo, da sporočite doma vsem, da se češkoslovaški narod dobro zaveda, da je sila in napredek vseh slovanskih narodov samo v slogi in vzajemni ljubezni.

Med zvoki korala »Večnaja pamjat« so bili cerkveni obredi zaključeni. Vojaška godba je zaigrala jugoslovensko in češkoslovaško narodno himno, na kar so dvignili češkoslovaški vojaki krste in sprevod je krenil proti pravoslavni kapelici. Pred kapelico je stala častna stotnija 48. čsl. pehotnega polka »Jugoslavija« z zastavo in godbo. Pevski zbor novosadskega Sokola je zapel žalostinko. Ko so odnesli zadnjo krsto, za njo pa nebroj vencev v grobnico, je zadonela salva častne čete in zagrmelo 21 topovskih strelov, ki jih je izstrelila za pokopališčem baterija lahkega topništva.

Nepopisen je bil prizor, ko je svirala vojaška godba med grmenjem topov obe državni himni. Mnogim so silile solze v oči. To je bila divna manifestacija češkoslovaško - jugoslovenske vzajemnosti in zvestobe, porojene v težki boli in trpljenju, blagoslovljene s krvjo, ki sta jo prelivala oba naroda skupno za svobodo. V tej zvestobi, ki je vedno pripravljena na novo borbo in žrtve, sta naša moč in naša bodočnost.

V grobnici stoji spomenik, narejen po načrtu ruskega profesorja Brandta, ki je napravil tudi načrt za pravoslavno kapelico. Skulpturni okraski so delo jugoslovenskega kiparja Ivančevića.

Izpred sodišča

LOVSKA TATVINA.

Pred senatom deželnega sodišča sta se zagovarjala danes dva elektrotehnika državne elektrotehnične centrale v Ukancih Karl M. in Ivan R., ki sta bila obtožena, da sta 16. januarja blizu izvirov Savice zapadno od Bohinjskega jezera ustrelila na planini pod Komarčo eno srno, na planini pod »Mokrim vrhom« pa dve srni. 19. januarja je našel lovski čuvaj Franc Škantar v revirju g. Plemlja sledi od dveh smučarjev in pa močne sledove krvi. Iz tega je sklepal, da so bili v lovišču divji lovci. Krvavi sledovi so peljali od tam v lovišče dr. Kobala. Škantar je pozval še tovariša Logarja in šla sta 21. jan. na omenjeno sled. Ugotovila sta, da sta dva divja lovca na smučeh zasledovala srne, ki radi visokega in rahlega snega, niso mogle dovolj hitro bežati.

Obtoženca sta tatvino odločno zanikala in sta trdila, da sta šla na smučih pregledovat dovodne cevi pod Komarčno steno. Med potjo ta sta se zbala snežnih plazov in sta zavila proti mostičku čez Savico, kjer sta našla že sledove drugih smučarjev in krvi. Po precej dolgi razpravi pa sta bila obtoženca oproščena.

Tragedija nesrečne ljubezni

V ponedeljek zvečer se je v gostilni »Na trati« ob Vodovodni cesti odigrala pretresljiva ljubavna drama, ki je zahtevala življenje mladega človeka. V gostilni je sedel okoli pol 11. zvečer 23letni skladiščni delavec Viktor Škrinjar, zaposlen pri državni čuvajnici, stanujoč v Zgornji Šiški. Škrinjar je naročil liter vina ter se mirno pogovarjal z natakarico Marijo Mali ter navzočimi gosti in gostilničarjem Ivanom Tomcem. Nihče ni slutil, da se v njegovi duši bije težak boj. Sredi mirnega pogovora je Škrinjar naenkrat pozval natakarico Malijevo, naj stopi ž njim v sosedno sobo, češ da ji ima nekaj povedati. Šel je naprej, natakarica pa za njim. Ko je stopila v sobo, je videla Škrinjarja vsega prebledelega z velikim kuhinjskim nožem v roki. Hipoma je vrgel nož, ki je bil okrvavljen, na mizo in se vrgel prepadeni Malijevi okrog vratu. »Tu me imaš!« je še zamolklo kriknil, nato pa se onesveščen zgrudil na tla. Malijeva je prestrašeno odskočila in pozvala goste na pomoč. Dva slučajno navzoča narednika sta obvestila rešilno postajo in prispel je v gostilno rešilni avto. Vsaka pomoč pa je bila prepozna, kajti Viktor Škrinjar je že izdihnil svoje mlado življenje. Na odredbo policijskega zdravnika dr. Avramovića je bilo truplo nesrečnega mladeniča prepeljalno v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Nesrečni Škrinjar ni imel pri sebi nikakega pisma ali obvestila, v katerem bi bil pojasnjen vzrok samomora. Imel je pri sebi le listnico z 207 Din gotovine, cigaretno dozo in žepni nožič. Samomor je izvršil z velikim kuhinjskim nožem. Vzrok samomora je bila baje nesrečna ljubezen. Tragična smrt mirnega in simpatičnega mladeniča je vzbudila splošno sočutje.

Sport

Hazenske tekme v Pragi

ČSR — Francija 15 : 0, ČSR — SHS 10 : 5, SHS — Francija 27 : 0 (?).

V okviru lahkoatletskega damskega tekmovanja med Češkoslovaško, Francijo in Jugoslavijo so se vršile v Pragi tudi hazenske tekme med reprezentancami vseh treh držav.

V nedeljo se je vršila hazenska tekma Češkoslovaška — Francija, ki je končala z visoko zmago Češkoslovaške v razmerju 15 : 0 (7 : 0). Čehinje so Francozinje nadkriljevale na vsej črti in rezultat popolnoma odgovarja poteku igre. Pri Franciji je bila dobra le vratarica, ki pa ni mogla preprečiti visokega poraza.

V ponedeljek se je vršila hazenska tekma med Češkoslovaško in Jugoslavijo, ki je končala z zmago Češkoslovaške v razmerju 10 : 5 (5 : 3). Podrobnosti o tekmi še niso znane, rezultat pa je za Jugoslavijo vsekakor častен.

Včeraj se je vršila hazenska tekma med Francijo in Jugoslavijo. — Izid nam še ni znan. Po neki brzojavki, ki pa je skoraj gotovo pokvarjena, je zmagala Jugoslavija, in to celo v rekordnem razmerju 27 : 0, kar je neverjetno.

V ponedeljek so bile zaključene lahkoatletske damske tekme. Končni rezultat po točkah je: Češkoslovaška 47, Francija 41 in Jugoslavija 21.

V ponedeljek in včeraj so se nato vršile še ženske lahkoatleske tekme med reprezentancami mest Praga, Brno, Pariz in Ljubljana. Zmagal je Pariz, na drugem mestu je Brno, na tretjem Ljubljana, na četrtem Praga.

— *Tekme za juniorski pokal SK Ilirije.* Prijave sprejema SK Ilirija še do 8. t. m. Doslej so se prijavili klubi Slavija, Mars, Triglav, Reka, Panonija, Mladika, Jadran in Ilirija. Podroben razpis se nahaja v 17. številki «Slovenskega sporta». — V četrtek 8. t. m. ob 20. uri v klubski sobi SK Ilirije v kavarni «Evropa» seja medklubskega odbora, na kateri se izžreba tekmece za I. in II. kolo. Na sejo se pozivajo delegati prijavljenih klubov. — SK Ilirija.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: 7. julija 1926; katoličani: Vilibald in Benedikt; pravoslavni: 24. junija: Ivan-dan; muslimani: 26. zil-hidže 1344; židje: 25. tamuza 5686.

Jutri: 8. julija 1926; katoličani: Elizabeta; pravoslavni: 25. junija: Ferdonija; muslimani: 27. zil-hidže 1344; židje: 25. tamuza 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Bela sestra»; *Ljubljanski dvor:* «Lya Mara, nevesta brez moža»; *Kino Ideal:* «Prikazen v operi».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Jurčičev trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.

Jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Solnce zaide danes ob 19.49 in vzide jutri ob 4.21.

Mesec zaide danes ob 17.39 in vzide jutri ob 3.

Kavarna „LEON“
vsak dan celo noč odprta.

Ženske v Bratislavi niso varne

Po uradni policijski statistiki je izginilo iz Bratislave na zagoneten način v juniju 21 oseb. Od teh je policija našla samo 11, o ostalih pa ni duha ne sluha. Zanimivo je, da je med njimi 90 odstotkov žensk in mladoletnih otrok. Čitanje fantastičnih romanov je krivo, da beže otroci z doma. Večina otrok ostane v mestu ali okolici nekaj dni, nakar se zopet vrne. Izmed žensk, ki so izginile iz Bratislave, se pa skoraj nobena ni vrnila. To so večinoma mlada dekleta, ki postanejo žrtev brezvestnih trgovcev s človeškim mesom ali pa končajo svoje nesrečno življenje v Donavi.

Nedavno sta izginili sestri Čehfalvajevi in komaj je minilo nekaj dni, že je poročala policijska kronika, da sta izginili zopet dve ženski, in sicer ruska emigrantka Terezija Levašova, ki se je v četrtek zvečer praznično oblekla, vzela v naročje svojo enoletno hčerko ter odšla z doma, in žena ključavničarja Ana Čenkejeva. Obe sta izginili brez sledu. Policija domneva, da imajo tudi v teh dveh primerih svoje prste vmes trgovci z dekleti.

Demoralizirana rodbina

Rodbina Mihaela Puckerta iz Cotkytla na Moravskem je že več let trpela pod strahovlado svojega očeta, ki je prihajal domov pijan in ogrožal življenje vseh članov. Te dni je Puckert napadel svojo hčerko Marijo z motiko in jo hotel ubiti. Hči je segla v samoobrambi po vilah in udarila pijanega očeta sedemkrat po glavi, da se je težko ranjen zgrudil na tla.

Orožniki so Puckertovo hčerko aretirali. Pri zasliševanju je izjavila, da je l. 1918 umrla njena mati, ki je na smrtni postelji povedala, da je Puckert pred 38 leti umoril svojega očeta. Imeli so ga na sumu in mož je sedel nekaj časa v preiskovalnem zaporu. Vsled pomanjkanja dokazov so ga izpustili. Svojemu prijatelju je takrat priznal, da se je rešil ječe samo s pomočjo dobrega jezika. Orožniki so izročili očeta in hčerko sodišču.

P. Ripson: 6

„Na pragu smrti“

Kinoroman.

Pool seveda ni imel nobenih sorodnikov v Londonu, temveč je bilo vse le pretveza, da se sestane s svojimi tovariši in se dogovori ž njimi za napad na princevo vilo. Bili so štirje. Ker so imeli velika sredstva na razpolago in vedeli, da jim prinese ta vlom milijone, so vse skrbno pripravili. Da se za vsak slučaj rešijo zasledovanja policije, so najeli v malem pristaniščU blizu Londona mogočno vodno letalo. Razen tega so imeli v Londonu pripravljen velik zaprt avto, elegantno in naglo limuzino, ki naj bi jih v najkrajšem času privedla po izvršenem vlomu od princeve vile do pristana vodnega letala. Vse je bilo natančno vnaprej preštudirano.

— — — — — — — — —

Isti popoldan, ko bi se imel izvršiti napad vlomilske tolpe na princevo vilo, se je princ pripeljal z ugrabljeno Elizo in obema indijskima uslužbencema v ukradenem avtu sira Latimerja domov.

Elizo so spravili v hišo in jo v princevi sobi z rokami in nogami privezali krepko na stol. Med tem pa je eden princevih služabnikov odpeljal ukradeni avto v eno najobljudenih ulic, kjer se je ravno vršil velik promet. Ustavil se je pred veliko prodajalno, se zrinil med množico, ki je nakupovala, odšel, ne da bi kaj kupil, pri drugih vratih ven in tako prepustil avto svoji usodi. Na ta način je bila sled za avtomobilnimi tatovi popolnoma izbrisana.

Princ Nar je med tem stopil k svoji ženi, moral ji je razložiti, kako pride Elizabeta v njuno hišo. Imel je pripravljen lep izgovor, ker je vedel, da se bo njegovi ženi čudno zdelo, kako prihaja pod takimi okolnostmi lepo mlado dekle v hišo.

Ko je Sorija zapazila Elizo, se ni mogla vzdržati razočaranega vzklika:

»Kdo pa je ta ženska?«

Princ je prijel Sorijo za roko in ji rekel v indijskem jeziku, da je dekle talec in da jo rabi zato, da se osveti za težko razžaljenje, ki mu je bilo prizadejano. Sorija mu je dejala:

»Prisezi mi, da nimaš ničesar drugega opraviti s to žensko!«

Princ ji je hladnokrvno prisegel in Sorija je bila pomirjena.

Med pogovorom sta princ in njegova žena odšla v sosedno sobo, dočim je Eliza ostala privezana na stolu pred princevo pisalno mizo. In ko sta se oba soproga v sosednji sobi pogovarjala, se ji je posrečilo z zobmi prijeti za slušalo telefona, ga dvigniti in položiti pred se na mizo. Zahtevala je od centrale številko gradu svojega očeta in takoj dobila zvezo. Na ta način so bili domači, kakor smo že omenili, obveščeni, da se nahaja v princevi vili. Ko je pa Eliza začula bližajoče se korake, je naglo zopet zagrabila slušalo z zobmi in ga položila nazaj na aparat. Radi tega je bila telefonska zveza tako nepričakovano prekinjena, česar Grant ni mogel razumeti. Zaman si je stavil vprašanje: »Če ji je bilo mogoče telefonirati, zakaj je potem naenkrat prekinila pogovor?«

Sorija, ki je princu verjela, se je bila vrnila v sobo in je začela Elizo zmerjati po angleško:

»Ti nesramna deklina, ti si se upala zasramovati princa? Boš že videla, kako pri nas postopamo z ženskami, ki se drznejo slabo govoriti o kraljevskih princih!«

Eliza je vsa prestrašena odvrnila:

»Toda, gospa, saj vam vendar nisem ničesar žalega storila!«

»Ti si razžalila onega, čigar ime nosim, in z lastno roko te bom kaznovala.«

»Toda, princesa, jaz sem popolnoma nedolžna; prisegam vam to. Prav ničesar nisem storila princu. Nasprotno je on kršil gostoljubnost naše hiše s tem, da me je ugrabil.«

»Molči, lažnivka! Moj soprog mi je že vse razložil. Kaj misliš, da bom verjela taki ničvrednici kakor si ti?«

Eliza je spoznala, da bi bilo popolnoma zaman prepričati to žensko, ki je bila kot ona žrtev princa smrti. Vsekakor pa je hotela podaljšati pogovor s Sorijo samo, da pridobi na času, kajti vedela je, da mora Grant prav kmalu priti.

»Princesa,« je prosila z jokavim glasom, »usmilite se me! Pomislite, da imam očeta in mater, ki sta sedaj v smrtnem strahu. Pomislite, da ste tudi vi bili nekdaj zaročeni, kakor sem jaz. V kako strašnem položaju bi se bili nahajali, če bi vas bili nekaj dni pred poroko ugrabili onemu, ki ste ga obožeVali?«

Sorija je ravno hotela odgovoriti, ko je princ stopil v sobo.

»Zakaj,« je dejal svoji soprogi v indijskem jeziku, »govoriš s tem dekletom? Kaj ti jo je treba spraševati?«

»Saj je nisem spraševala, ona me je prosila, naj se je usmilim.«

»Tu ne gre za nobeno usmiljenje, temveč za osveto. Saj veš, da nikoli še nisem govoril neresnice.«

Sorija ni ničesar odgovorila in se je molče globoko priklonila v znak slepe podložnosti.

Dočim sta se Sorija in princ pred Elizo tako pogovarjala, je bil Pool dal zunaj čakajočim trem roparjem znak naj pridejo. Sam jim je šel odpret vrata vile in vsi štirje so se tiho kot mačka splazili v sobo ter navalili na princa. Nastal je silen boj. Eden indijskih služabnikov, edini, ki je bil ob tem času v vili, je čul ropot in prihitel svojemu gospodarju na pomoč. Toda eden vlomilec mu je dal s pestjo tako silovit udarec v želodec, da se je na mah onesveščen zgrudil na tla. Sorija je preplašena zbežala v svojo sobo, dočim se je princu posrečilo, da izvleče svoje bodalo. Toda ni prišel do tega, da bi se mogel braniti, kajti eden roparjev ga je hladnokrvno s strelom iz revolverja pogodil v srce.

Eliza je gledala ves ta boj privezana na stol in ni ničesar razumela. Ni vedela, ali so ti ljudje pomočniki njenega zaročenca ali pa čisto navadni roparji.

Naenkrat so se vrata sobe znova odprla in prikazal se je Grant, ki je bil par minut za roparji skozi odprta vrata prihitel v vilo. Ko je stopil v sobo, je ves začuden obstal. Tudi on v prvem trenutku ni razumel, kaj se pravzaprav godi. Videl je ustreljenega princa na tleh in Elizo privezano na stol. Zapazil je tudi, da eden roparjev drži v roki princevo bodalo, ki je bilo za Granta neprecenljive važnosti, kajti le s pomočjo tega bodala je bilo mogoče izbrisati strašni napis na Elizabetinem čelu. Niti trenutka ni pomišljal. Kot strela se je zagnal na roparja in mu skušal izviti bodalo iz rok. Nastalo je silno ruvanje in pestenje in Grant se je slednjič le otresel svojih nasprotnikov ter odskočil v kot sobe. Divje se je gledal z roparji, ki so se hoteli znova navaliti nanj, kajti mislili so, da je to nekdo, ki jih hoče sedaj oropati njih plena. V tem trenutku se je zopet pokazala pri drugih vratih Sorija s pištolo v roki in naenkrat je pritisnila na gumb, ki je bil pod električnim stikalom. V istem hipu so se pod Grantom izmaknila tla in Grant je zdrknil v globočnio. Bil je to mehanizem, ki si ga je bil princ dal za vsak slučaj napraviti v svoji vili in ki je Soriji sedaj ravno prišel prav, da se znebi enega napadalcev. Nato je Sorija naglo dvignila pištolo in pomerila proti ostalim roparjem, toda eden izmed njih ji je s tako točnostjo vrgel steklenico, ki ej stala na mizi, v roko, da ji je izbil pištolo. Na mah je bila zvezana.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. julija 1926.

— **Razširjenje vojne akademije v Beogradu.** V vojno akademijo v Beogradu bo letos sprejetih okoli 600 novih gojencev. Ker so sedanji prostori akademije za toliko število gojencev premajhni, se bodo akademiji odkazali tudi prostori v zgradbi na vogalu Resavske in Njemanjne ulice, kjer se sedaj nahaja kraljeva garda. Kraljeva garda se bo preselila v nove vojašnice v Topčideru.

— **Železniška nesreča.** Iz Sarajeva poročajo, da sta med Nemilo in Begovhanom trčila dva tovarna vlaka, ker postaja Nemila ni oddala signala, da je vlak odšel, in je s postaje Begovhan odpeljal istočasno drugi tovorni vlak. Vlaka sta zadela skupaj na odprti progi ter sta bili poškodovani obe lokomotive, službena vozova in trije vagoni. Strojevodji sta skušala z vsemi silami ustaviti vlaka, vendar pa to ni uspelo. Človeških žrtev ni bilo, ker sta oba strojevodji še pravočasno skočila iz vlaka.

— **Radić zopet v Zagrebu.** Včeraj dopoldne se je vrnil iz Dalmacije v Zagreb predsednik HSS Stepan Radić. Z njim je došel tudi državni podtajnik v notranjem ministrstvu dr. Pernar.

— **Pravilnik o privatnih radioaparatih.** Minister pošte in brzojava je podpisal nov pravilnik o privatnih radioaparatih, po katerem izdajajo dovoljenje za vzdrževanje in uporabljanje radioaparatov samo ministrstvo ter posamezne poštne direkcije. Noben prodajalec radioaparatov jih ne bo smel prodajati osebam, ki se ne bodo izkazale s tozadevnim dovoljenjem. Inštalacija radioaparatov se mora izvršiti po odredbah tega pravilnika.

— **Važna knjiga, posvečena spominu prof. dr. Žolgerja.** V počaščenje spomina na pokojnega odličnega člana pravne fakultete je poleg »Zbornika znanstvenih razprav, 5. letnik« profesorskega zbora ljubljanske juridične fakultete izšla tudi knjiga njenega člana prof. dr. Gregorija Kreka: »Grundzüge des Verfassungsrechtes des Königreiches der Serben, Kroaten und Slovenen«. Založba Hermann Sack, Berlin-Breslau.

— **Sava pada.** Državni urad za regulacijo Save javlja, da je začela Sava pri Podsusedu in Zagrebu padati. Včeraj opoldne je bila še 274, danes zjutraj pa samo 270 cm nad normalo.

— **Zagrebški mesarji nameravajo poceniti meso.** Med zagrebškimi mesarji se opaža zadnje dni pokret, da bi se meso pocenilo. Nekatere vrste mesa so že cenejše. Tako so znižali mesarji cene govedine od 22 na 15 Din v prodaji na debelo hotelom in drugim podjetjem.

— **Inženjerski izpit** na rudarskem oddelku teh. fakultete v Ljubljani so napravili 5. in 6. t. m. gg. Debeve Dušan iz Ljubljane, Dular Lojze iz Ljubljane Kenda Franc iz Idrije, Veršec Miroslav iz Karlovca, Vragolov Niko iz Cavtata.

— **Novi kabli.** Poštno ministrstvo namerava položiti v zmislu mednarodnih konvencij nove kable, ki bi omogočili boljše trgovske veze z inozemstvom. Najprej bo položen kabel med Beogradom in Mariborom za zvezo z Avstrijo in Češkoslovaško, nadalje kabel Beograd-Subotica za zvezo z Madžarsko in končno kabel Beograd-Ljubljana za zvezo z Italijo. Pozneje dobimo zvezo tudi z Grško in Bolgarijo.

— **Izseljevanje naših rudarjev v Francijo. Na interpelacijo francoske vlade je izdalo ministrstvo socijalne politike naredbo,** da se v bodoče našim državljanom ne bodo izdajali potni listi za Francijo, ako predhodno ne dokažejo, da bodo po prihodu v Francijo zaposleni.

— **Statistika naših izseljencev.** Lani se je izselilo iz Jugoslavije 15.005 oseb in sicer 9757 moških in 5248 žensk. Od teh je bilo 6610 kmetov, 582 kvalificiranih, 1710 nekvalificiranih delavcev, ostali pa odpadejo na druge poklice. Jugoslovenov se je izselilo 7824, Nemcev 3622, Madžarov 3082, ostali so drugih narodnosti. Največ jih je šlo v Brazilijo (8053), dalje v Kanado ((2436), v Argetinijo (2247), v Zedinjene države (2188) itd.

— **Utopljenega v Savi.** V bližini Zagreba so opazili včeraj v Savi truplo neznane utopljenke, ki je deloma že gnilo tako, da ni mogoče ugotoviti, kdo je ta žrtev. Domnevajo pa, da gre za 16letno Leopoldino Turk, ki je skočila 2. julija s savskega mosta v vodo zato, ker ji roditelji niso dovolili, da bi se poročila z nekim mesarjem iz Podsuseda.

— **Po kongresu poštnih maturantov.** Prejeli smo: Ker bi si lahko marsikdo mislil, kako to, da se ni vršil te dni v Splitu kongres vsega poštnega uradništva brez razlike, poroča maturantsko društvo poštnih uradnikov sledeče: Skupen kongres bi se bil lahko vršil, ko bi se uradništvo razvrstilo pravično tako, kakor veleva zakon. Ker pa naredba poštnega ministrstva ni upoštevala čl. 6 zakona, po katerem gre II. kategorija dovršenim srednješolcem z maturo in je kratkomalo pomešala ljudi z maturo s štirimi razredi srednje šole in celo z ljudsko šolo, je čisto razumljivo, da je dvignilo te dni v Splitu 400 poštnih maturantov svoj glas proti takemu postopanju. Ta uredba je rodila že take anomalije, da so imenovani za predstojnike večjih uradov ljudje, ki imajo bore malo šolske izobrazbe, ki pa, čeprav mlajši po letih, zapovedujejo starejšim uradnikom z maturo in z izvrstno strokovno izobrazbo. Žalostno je, da se mora uradnik maturant boriti za pravice, ki mu jih daje zakon, za pravice, katere je ministrstvo prosvete v popolnem razumevanju dalo že a priori učiteljstvu. — 400 maturantov poštnih uradnikov nima pravice do I. skupine II. kategorije, kar bi veljalo letno nekaj tisočakov, če že hočemo to tudi budžetarno opravičiti, — med tem, ko se mirno izdaja letno okoli 15 milijonov dinarjev za njih kolege, ki so samo na podlagi zgoraj omenjene uredbe prišli v II. kategorijo in ki sedaj zapirajo pot polno kvalificiranim uradnikom - maturantom. Temu bodo gotovo pritrdili tudi maturantje-uradniki v drugih resortih, ki so zapostavljeni napram svojim kolegom, kateri so manj kvalificirani. Vsekakor bi bilo dobro, da se pridružijo akciji poštnih maturantov tudi maturantje ostalih resortov, da bi izvojevali vse pravice, ki jim gredo po zakonu in da se bo spoštovala v prvi vrsti šolska izobrazba, ki se v državni službi preveč omalovažuje.

— **Iz Triglavskega doma na Kredarici** javlja oskrbnik Arh, da je odstranil iz pota na Mali Triglav ves led in sneg, katerega je ponekod ležalo čez en meter ter je sedaj mogoče doseči vrh Triglava tudi iz Kredarice. Pričakuje se sedaj lepše vreme, zato turisti: hajd v kraljestvo Zlatorogov!«

— **Zdravniška služba.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev razpisuje na svojem novem ambulatoriju v Ljubljani službe zdravnikov - specijalistov in fizikalno medicino, okulistiko, otolaringolotgijo, röntgenolgijo, diagnostiko in zobozdravništvo. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— **»Brdski Miha« umrl.** Kakor nam poročajo, je umrl 30. m. m. na Brdu pri Lukovici 79letni Miha Šimenc, daleč naokoli splošno znan kot »Brdski Miha«. Služboval je **nad 63 let v brdski graščini.** Po rodu iz Vranje peči je bil mož originalna hribovska korenina. Radi šegavosti in dovtipnosti je bil splošno priljubljen, kar je dokazala znatna udeležba na njegovi zadnji poti. Hudomušna osebnost in izvirna govorica rajnega se zrcali v mnogih povestih Janka Kersnika in Frana Milčinskega.

— **Koče SPD na Pohorju.** Koče: Mariborska, Ruška, in koča na Klopnem vrhu, SPD podružnic v Mariboru in Rušah, so vse leto odprte. Letoviščarjem so na razpolago lepe zračne in snažne sobe. Enako je dobro preskrbljeno za hrano in pijačo. Vse točke so ugodne postojanke za krasne izlete po pohorskem hrbtu, zlasti s Klopnega vrha.

— **Z Rečice ob Paki** nam poročajo: 25. julija se vrši pri nas slavnostno odkritje vojnega spomenika, veliko zborovanje bivših vojakov ter velika vojna igra na prostem. Spored je razviden s plakatov, polovična vožnja povsod dovoljena. Pridite vsi, vsa društva, vsi bivši vojaki, da počastite spomin 63 v svetovni vojni padlih vojnih žrtev naše občine. 707n

— **Volna in bombaž za strojno pletenje** in za vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izberi in po najnižjih cenah pri tvrdki Karel Prelog, Ljubljana, Stari trg 12 in Gosposka ulica 3. 119T

„Čajanka!" Zahtevajte povsod najizdatnejše čajne mešanice **„Čajanka".** Glavna zaloga pri tvrdki **Franc Kovač, Ljubljana,** Hrenova ulica 19. 114/T

Iz Ljubljane

— **Drevored ob Mišičevi cesti.** Pišejo nam: Kakor čujemo, namerava mestna občina v doglednem času odstraniti lepi drevored ob Mišičevi cesti, ker je baje cesta preozka za vozni promet. Prebivalci tega okraja pa pravimo, da ne damo teh lepih dreves, ki nam dajejo ob številnih plohah zavetišče in ob žgočem solncu prijetno senco! Komu so na potu? Vozni promet po tej cesti je tako minimalen, da ne more priti v poštev; saj teče Poljanska cesta paralelno z Mišičevo in je naravno, da se ovinku čez Mišičevo cesto vsak voznik, če le mogoče, izogne. Vozila, ki so namenjena proti Karlovskemu mostu imajo zopet bližje po Cesti za gradom ali Karlovški cesti in le redkokedaj zaide na našo mirno cesto kak tuj avtomobil, da še celo škropilni voz se je največkrat izogne. Pogrebov ni, procesij ni, manifestacijskih obhodov na tej cesti ni — še celo italijanski konzul bi se tu dobro počutil! Tak lep mir imamo. Tudi pogrešamo v bližini otroškega igrišča, nimamo nobene vrste parka, kjer bi po delu malo početali. V eno uro oddaljeni tivolski drevored iskat sence nam nikakor ne kaže. Zato nam pustite vsaj naš skromni drevored na Mišičevi cesti, katerega vsi ljubimo! Oglašamo se pravočasno, kajti kadar zapojejo sekire in krampi — je prekasno! — Eden za več.

—lj **Današnji trg** se je vršil že v znamenju visoke sezije za sočivje in zelenjavo, posebno pa za najrazličnejše cvetje in zelenje. Na zelenjadnem trgu so se dobile poleg običajne zelenjave že domače kumare po 2 do 3 Din, ki pa so še drobne, jedilne buče po 10 Din kg, lepe karfijole, nova pesa. Na sadnem trgu so prevladovale češnje, domače in vipavske, po 2 do 4 Din kilogram. Kot novost so bile na trgu maline po 2 Din škodelica, rdeči ribezelj po 6 do 7 Din kg, črni rebezelj po 8 Din, višnjevo zelje po 12 Din kg in pa nova rdeča paprika po 2.50 Din. — Tudi cvetlični trg in pa trg za perutnino in jajca sta bila dobro založena.

—lj **Stalna higijenska razstava v Lattermannovem drevoredu** bo odslej odprta vsak dan od 14. do 18. ure. Razstava je prenovljena in razširjena. Opozarjamo občinstvo, da si jo ogleda.

—lj **Letošnji javni nastop Sokola Vič** se bo vršil v nedeljo, dne 18. julija na vrtu gostilne »Pavlič« na Glincah. Nastopijo vsi telovadni oddelki s prostimi vajami ter orodno telovadbo. Po nastopu velika ljudska veselica z godbo, plesom, srečolovom, šaljivo pošto. Sodeluje priznana železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina 5 in 10 Din.

—lj **Vrtno veselico priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo 11. julija t. l. ob 4. popoldne na vrtu restavracije hotela Miklič v Kolodvorski ulici.** Spored: Petje, godba Sokola I., šaljiva pošta, ples itd. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v vseh notranjih prostorih. 709n

—lj **Češkosloven. Obec v Lublani.** Husova oslava v soboto dne 10. července o osmé hodine večerni ve Zvezde. — Sučastnete se všichni! 994

—lj **Fino batistasto perilo** in vse vrste predpasnikov priporoča **Kristolič-Bučar.**

Iz Celja.

—c **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 28. junija do 4. julija se je v klavnici zaklalo: 1 bika, 18 volov, 18 krav, 4 telice, 29 telet in 26 svinj. — Uvozilo se je: 208 kg govedine, 1012 kg teletine in 46 kg svinjine.

—c **Knjižnica Narodne čitalnice** bo odprta v soboto 10. t. m. od 5. do 7. ure.

—c **Tombola.** Osrednje društvo nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo, skupina Celje, priredi dne 18. julija javno tombolo v prid bolnim in osirotelim članom, oziroma njihovim rodbinam. Tombola se bo vršila na Dečkovem trgu v Celju.

—c **Orglarska šola.** V torek dne 13. t. m. se bodo vršili na tukajšnji orglarski šoli zaključni izpiti, za katere se je javilo šest kandidatov.

—c **Avto mestne požarne brambe.** Celjska mestna požarna bramba si namerava nabaviti gasilni avto znamke Ford. Voz, ki so ga že preizkusili, bi stal 130.000 Din, radi česar je gasilno društvo nakup še odložilo. Društvo namerava zaprositi mestno občino za večjo podporo, oziroma za jamstvo za večje posojilo, da bi bila tako omogočena nabava avta.

Iz domače kronike

Na meji proti Italiji se je v bližini Sušaka pred dnevi zopet dogodil obmejni incident, ki pa k sreči ni imel težkih posledic. Ob meji sta ležala dva finančna stražnika, naš in italijanski. Oba sta bila v službi ter sta se zapletla v pogovor, ki je nanesel tudi na puške in na razen njihove sisteme. Naš stražnik je hotel Italijanu dokazati praktičnost naše puške ter mu je razkazoval razne njene dele. Pri tem je manipuliral tako neoprezno, da se je puška sprožila in krogla je zadela italijanskega stražnika v roko. Ta je takoj tekel k svojim tovarišem, naš stražnik pa je odšel na bližnjo obmejno finančno postajo ter je prijavil dogodek.i

Na kraj nesreče je med tem prispel drugi naš stražnik, ki je opazil, da se Italijani na nasprotni strani pripravljajo na nekako akcijo. Ker se je bal, da bi s svojo prisotnostjo izzval Italijane, se je skril za neki grm. Mož je imel prav. Jedva se je oddaljil, že so prihrumeli Italijani na mejo ter pričeli streljati proti naši finančni stanici. Razbili so s streli šipe na oknih poslopja in zgolj srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni bil pri tem nihče od naših ranjen. Naši finančni stražniki, ki niso hoteli reagirati, so se umaknili ter s tem preprečili nadaljne komplikacije. Samo njihovi vestnosti in pravilnemu pojmovanju dolžnosti se je zahvaliti, da napad ni imel težkih posledic. Ponoči so se Italijani umaknili več kilometrov za mejo. Menili so, da se jim bo naša straža revanžirala za napad, vendar so bili naši finančni stražniki toliko uvidevni, da niso hoteli dajati povoda eventualnim neprilikam.

V Skoplju je izvršil strašen samomor 16letni muslimanski mladenič Musa Alić. Zalotil je svojo izvoljenko na ljubavnem sestanku z nekim vojakom in to ga je tako razburilo, da je odšel domov ter vtaknil glavo v veliki kotel, v katerem je vrela boza. Ko se je njegov oče vrnil domov je našel dečka mrtvega, glava in vrat ter del prsi so bili dobesedno skuhani.

V Petrovaradinu je bil v ponedeljek popoldne izvršen dvojni umor. Ribič Pavel Održal, ki se je vračal proti domu, je med potjo srečal brata Josipa in Antona Šanteka, s katerima je bil že dalje časa sprt. Nastal je nov prepir, v katerem je Održal naperil svojo lovsko puško na brata in ju zaporedoma ustrelil. Josip Šantek je bil takoj mrtev, njegov brat pa težko ranjen. Morilca je policija aretirala. Med potjo je razjarjena množica, ki je bila zvedela o zločinu, napadla eskorto ter je hotela morilca linčati. Vojaštvo je moralo policiji na pomoč, da je Održala iztrgalo iz rok razjarjeni množici. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico. Njegove poškodbe so tako težke, da ga dosedaj še niso mogli zaslišati.

Najboljši in natjrpežnejši češki

čevlji TIP-TOP in BALY-ŠVICA

se dobe le v trgovini **ŽIBERT,** Prešernova ul.

OBLEKE

astnega izdelka Vam nudi 67

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

Izgredi na Dunaju

V nedeljo se je začela na Dunaju olimpijada delavskih telovadnih in sportnih organizacij. Pri tej priliki je prišlo do večkratnih spopadov med socijalističnimi delavci in nemškimi nacijonalci. Policija je morala ponovno interventrirati in je več ljudi aretirala. Da prepreči spopade, je policija na mnogih krajih mesta postavila kordone, po ulicah pa so patruljirali policijski oddelki na konjih.

V nedeljo opoldne so na Gürtelu demonstrirali brezposelni, ki so imeli neko zborovanje v predmestju. Okrog 300 jih je hotelo iti v sprevodu v notranje mesto, da bi demonstrirali pred parlamentom in ministrstvi. Na Gürtlu jih je ustavila policija. Prišlo je pri tem do spopada, pri katerem je policija rabila tudi sablje. Po kratkem prerivanju je demonstrante razgnala.

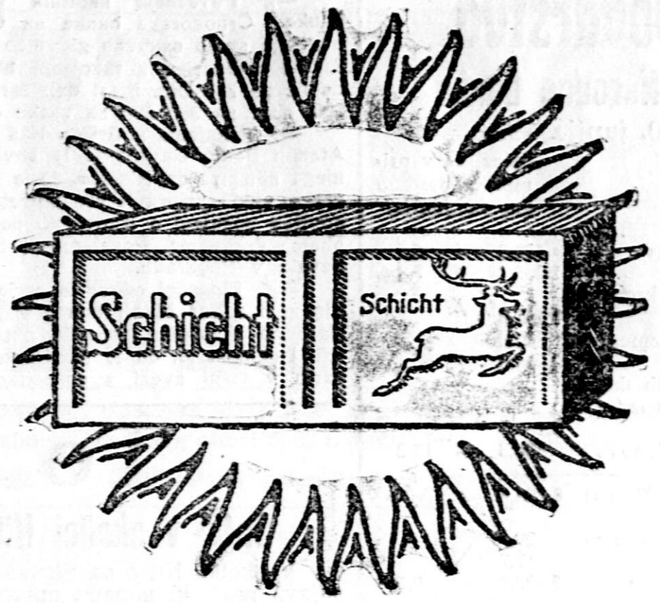

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN."

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo". Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „tako dobro, kakor", temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN".

Potresi, poplave in neurja

Potres v Beogradu, Kraljevu in Čačku. — Potresni sunki v Avstriji. — Še vedno trajajoče poplave. — Novo katastrofalno neurje nad Berlinom.

Dočim so se pri nas vremenske prilike znatno zboljšale in je nastopilo lepo solnčno vreme, javljajo iz drugih krajev, zlasti pa iz Avstrije in Nemčije o novih katastrofalnih neurjih in poplavah. Paralelno in skoraj gotovo v zvezi s temi neurji so na mnogih krajih čutili tudi močan potres. Včeraj so ga čutili v Beogradu, Kraljevu in Čačku. Potres k sreči pri nas ni povzročil nobene škode.

Tem občutnejši pa je bil potres v Mürzzuschlagu. Poročila trdijo, da je bil potres tako silen, kakor ga tam še niso nikdar občutili. Ljudje so v paničnem strahu bežali iz hiš na cesto ter se niso upali vrniti v stanovanja. Iz šol so bežali otroci, ker je padal omet s stropov. Škoda, ki jo je povzročil potres, je zelo velika. Poškodovane so skoro vse hiše. Na vsaki hiši je videti razpoke v zidu in na stropih. V neki ulici se je porušil dimnik in padel skozi streho. Precej so bila poškodovana poslopja okrajnega sodišča, magistrata in meščanske šole. Večina šip v mestu je popokala.

Iz raznih krajev naše države prihajajo še vedno poročila, da vode še vedno naraščajo. V Zagrebu se je situacija zboljšala, ker je prenehalo deževati in je nastopilo lepo vreme. Vode so se vrnile v korita in je zaenkrat vsaka nevarnost minula. Vodno stanje Save je bilo včeraj 2.50 m nad normalo. Vlak iz Varaždina je včeraj prispel v Zagreb s precejšnjo zamudo, ker je bila proga med Bračakom in Bedekovci deloma pod vodo. Popoldanski vlak iz Stubice ni prispel v Zagreb, ker je porušena proga med postajama Oroslavlje in Stubičke Toplice. Pri Podsusedu je včeraj Sava dosegla skoraj tri metre nad normalo.

V Baranji je splošni položaj še vedno neugoden. Dasiravno Donava v spodnjem teku pada, je včeraj poplavila okolico Kneževih Vinogradov. Vojaštvo rešuje ogroženo prebivalstvo. Prezeblo prebivalstvo, ki je bilo skoraj tri noči brez hrane, je bilo večinoma nastanjeno v Kneževu in Dardi.

Vlada je prejela sinoči poročilo, da je začela Donava v Avstriji zopet zelo naraščati. Zato je poljedelsko ministrstvo naročilo vsem hidrotehničnim odsekom v Vojvodini, da osredotočijo vse delo na popravilo in zboljšanje nasipov ob Donavi in tako preprečijo novo grozečo katastrofo. Iz Beograda je včeraj odpotovalo v ogrožene kraje 19 inženjerjev s pomočnikom generalnega direktorja vod Stepanom Vesaričem, ki bo osebno nadziral reševalna dela. V Bački vodi dela na nasipih 35 inženjerjev, v Baranji pa 10. Navzlic temu je stanje še vedno kritično. Stanje Donave je bilo včeraj pri Apatinu 707, pri Bogojevu 709 cm nad normalo. Pri Novem Sadu Donava pada in je bila včeraj Donava le še 6 m nad normalo, tako da je že padla za cel meter.

Jedva si je Berlin nekoliko opomogel od prvega nedeljskega neurja, že je nastala v ponedeljek nad mestom nova strahovita nevihta, ki je v celem mestu povzročila ogromno škodo. V Spandauu je zrušeno drevo pretrgalo električno napeljavo, tako da je bilo celo mesto več ur brez električnega toka. V Berlinu samem je voda vdrla v številne kleti, mnogi trgi so se tekom nekaj minut spremenili v pravcata jezera. Vihar je ruval drevesa s koreninami vred iz zemlje. Požarna bramba je morala intervenirati v 200 slučajih. Nad jugovzhodom Berlina je bilo neurje tako strahovito, kakor ga ne pomnijo že pol stoletja. Večina cest je v takem stanju, da je vsak promet izključen. Ceste so tako razdrapane, da so ponekod po več metrov globoke jame. Ves vzhodni del Berlina je bil pod vodo. Bolnica v Ridersdorfu stoji v vodi. V spodnjih prostorih bolnice je bilo veliko skladišče zdravil, ki so bila vsled vode uničena. Strela je ubila bolniškega strežaja, ki je hotel ravno telefonirati. Nad 24 krajev v okolici Berlina je bilo radi neurja brez vode, brez luči in brez zveze z ostalim svetom. V direktorja kirurgičnega oddelka židovske bolnice v Berlinu dr. Rosensteina je udarila strela, ga omamila in vrgla več metrov daleč. Po čudnem naključju pa je ostal dr. Rosenstein nepoškodovan.

Mesto Koburg je pod vodo in ljudje se vozijo s čolni po ulicah. Promet na nekaterih železniških progah je prekinjen. Dolina Itzthal tvori ogromno jezero. V Magdebugu so morali izprazniti štiri hiše, katere so izpodjedli valovi.

Tudi na Zgornejm Avstrijskem so dijala silna neurja, ki so povzročila ogromno škodo, zahtevala pa tudi človeške žrtve. Pri Gleinku je utonil neki deček. V občini Engerwitzdorf je električni tok ubil kovaškega vajenca, ki je stal v vodi in prižigal luč. Tudi na Bavarskem je škoda, ki so jo povzročila neurja, ogromna. Nekateri kraji so popolnoma opustošeni. Prebivalstvo je moralo bežati, da si reši golo življenje.

Zlet.

— — —

Jutri v četrtek:

Conrad Veidt

Liane Haid
Werner Krauss
Georg Alexander
Friedrich Kühne
Louis Ralph
Hans Heins Twardovski

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 1. Vsled ogromne dolžine filma (oba dela v enem sporedu) se vrše tudi jutri predstave ob:

4., pol 8. in četrt na 10.

Elitni Kino Matica.
najlepši kino v Sloveniji
Telefon 124
2058

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke
dne 30. junija 1926.

		Razlika v primeri s stanjem dne 22. junija.
AKTIVA:		
Kovinska podlaga	420,8	— 6,5
posojila	1.265,7	— 7,8
račun za odkup kronskih novčanic	1.151,9	
račun začasne razmenjave	349,2	
državni dolgovi	2.966,3	
vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138,3	
saldo raznih računov	506,3	— 13,2
Skupaj	8.798,8	
PASIVA:		
Od glavnice izplačano	29,9	
rezervni fond	7,7	
novčanice v obtoku	5.493,8	— 0,7
državni račun začasne razmenjave	349,2	
državne terjatve po raznih računih	32,0	— 133,9
razne obveznosti	664,4	+ 106,2
državne terjatve za zastavljene domene	2.138,3	
ažijo za kupovanje zlata	83,0	+ 0,7
Skupaj	8.798,8	

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je znižal od zadnjega izkaza za 700.000 Din.

—g **Žitni trg.** Po poročilu novosadske blagovne borze je bil položaj na domačih in inozemskih tržiščih pretekli teden zelo čvrst. Stara pšenica se je ponovno opomogla. Cene so poskočile zato, ker stojimo pred novo žetvijo, o kateri se pa radi velikih poplav ne ve, kakšna bo. Tako je povpraševanje po stari pšenici, osobito po vagonskem blagu vedno večje. Pa tudi za novo pšenico vlada veliko zanimanje. Najbolj čvrsta je bila tendenca pri koruzi. Cene so poskočile za 10 para. Povpraševanje je veliko, ponudba pa slaba. Koruza, vagonsko bačko blago, je poskočila od 155 na 165, ponudba po 170—175. Blago na rekah notira 162.50—165, ponudbe 170. Stara pšenica začetkom tedna 300, pozneje 305—309.50 in celo 310 pri minimalni ponudbi. Nova pšenica na Tisi začetkom tedna 267.50, koncem 270, na Begi 266, koncem 268—269. Vagonsko bačko blago začetkom tedna 362.50, koncem 265—266 brez ponudb. Moka je notirala 500 do 530, št. 6, začetkom tedna 320, koncem 310. Oves bački 195, sremski 185, otrobi 130 do 145, fižol 175. Prometa je bilo zelo malo. Nova pšenica je začela notirati šele v ponedeljek.

—g **O našem posojilu v Angliji.** Naša država namerava najeti v Angliji večje posojilo. To vprašanje je v zvezi z vprašanjem naših dosedanjih dolgov Angliji, ki pride kmalu na dnevni red, ker smo vprašanje dolgov Ameriki teoretično že spravili vod streho. Finančni minister o posojilu v Angliji še ni dal nobene izjave in tudi ne želi posrednikov.

—g **Kredit za splitsko pristanišče.** Prometno ministrstvo je odobrilo 160.000 dinarjev za zgradbo pristanišča Srdnje v Splitu.

—g **Povečanje kapitala Črnogorske banke.** Črnogorska banka na Cetinju je povišala svojo osnovno glavnico zopet za 2,000.000 dinarjev z razpisom 10.000 novih delnic pa 200 Din. Stari delničarji vplačajo 200, novi pa 300 Din za vsako delnico.

—g **Pogajanja z Grško.** Naš poslanik v Atenah Panta Gavrilović je obvestil zunanjega ministra dr. Ninčića, da je na zahtevo grške vlade pripravil vse potrebno za obnovitev pogajanj o trgovinski pogodbi med obema državama. Pogajanja se bodo nadaljevala v Beogradu.

—g **Finančni odbor in carinska tarifa.** Finančni odbor bi bil moral pripraviti za Narodno skupščino poročilo o carinski tarifi. Dognano je, da je pretirano povišanje carin v tesni zvezi z gospodarsko krizo. Sekcija finančnega odbora je soglasno sklenila, da se morajo nekatere carinske postavke znižati, odnosno sploh odpraviti. Tudi finančni odbor kot tak je zahteval od finančnega ministra izvedbo tega sklepa. Finančni minister pa tega ni storil in zato mora finančni odbor odvrniti od sebe odgovornost za previsoke carine.

—g **Tekstilia d. d. v Ljubljani** je imela dne 28. junija svoj četrti redni občni zbor. Sklenilo se je povišati delniško glavnico od 3 milijonov na 6 milijonov dinarjev. Udeleže s 40% na povišanju glavnice tudi inozemci. V dopolnilni volitvi so bili izvoljeni v upravni svet gg. Angelo Verani in Leop. Klement, veletrgovca v Trstu, in g. Iv. Kastelic, upravni svetnik Ljudske posojilnice v Ljubljani. 708-n

To in ono

Satir v okolici Nitre

V okolici Nitre na Slovaškem se je pojavil mož, ki napada mimoidoča dekleta. Že opetovano je napadel in posilil nič sluteča dekleta, ki so se vračala po cesti sama domov. Taka usoda je doletela v petek 18letno delavko Marijo H., ki se je vračala pozno zvečer z dela. Neznanec jo je na cesti napadel in zahteval, naj se mu uda. Vrgel jo je na tla, toda dekle se je obupno branilo. Vnela se je borba na življenje in smrt. Ker je neznani pohotnež ni mogel posiliti, je potegnil v jezi nož in ji zagrozil, da ji razpara trebuh, če se mu takoj ne uda. Za strah jo je dvakrat zbodel z nožem tako, da je začela močno krvaveti. Vsa okrvavljena in izmučena je sirota končno podlegla brezvestnemu pohotnežu.

Oskrunjeno dekle je takoj obvestilo o napadalcu orožnike, ki so kmalu izsledili satira v osebi 28letnega delavca Štefana Cipora. Moža imajo na sumu, da je zakrivil vse napade na ženske, ki so se zadnje čase v okolici Nitre vedno bolj množili. Baje je napadel in posilil 13 deklet. Ako je žrtev klicala na pomoč, ji je porinil Cipora nož med rebra.

Milijarder Bazil Zaharov

Poročali smo že o milijarderju Zaharovu, za katerega se je začela evropska javnost šele nedavno zanimati. Iz knjige Roberta Buckarda »Tajnosti angleškega vohunstva« posnemamo nekaj zanimivih podatkov o tem bogatašu, ki ga lahko po pravici prištevamo med tako zvane selfmademane.

Sir Bazil Zaharov, — piše Buckard, — se je aktivno udeleževal vseh diplomatičnih in mednarodno-političnih intrig zadnjih deset let pred svetovno vojno. Pa tudi med vojno je imel svoj nos povsod, kjer se je dalo kaj zaslužiti. Kot izredno premeten in sposoben pustolovec se je igral z usodo celih narodov in imel je vedno dobiček, pa naj se je obrnilo kolo sreče tako ali drugače. Kljub ogromnemu bogastvu, ki ga cenijo na 4 milijarde zlatih frankov, je mož še vedno v oblasti zlatega demona. Zaharov trdi, da je rojen ob Bosporu. Njegov oče je bil baje Rusin, mati Grkinja. Prvotno, ko je bil Zaharov še navaden pustolovec, so oblasti ugotovile, da se piše prav za prav Zaharij in da je rodom iz Bolgarije. Zdaj je seveda v prvi vrsti mednarodni državljan, ker se zateka k tisti državi, ki mu obeta trenutno največ dobička. Počuti se enako dobro v svojem kabinetu v Londonu, kakor v svojih palačah v Newyorku, Parizu, Berlinu ali na Dunaju.

Kot svetovna finančna kapaciteta se je opiral Zaharov vedno na drugo veliko silo — na tisk. Zdaj je pod njegovim neposrednim vplivom nad 20 večjih listov. V Parizu je ustanovil več novih listov in veliko brzojavno agenturo. Za časa mirovne konference je igral važno vlogo. Zaharov je glavni delničar igralnice v Monte Carlu, ki njegovo že itak nabito mošnjo še bolj polni. In vendar mož ni srečen. Radi kronične bolezni se mora držati stroge dijete. Zato se mora hočeš nočeš zadovoljiti s priprosto hrano, ki mu jo pa servirajo vedno v zlati posodi.

Za poletne mesece

priporoča krasno zalogo mod rn h **sra c,** ra nega **perila, platnene suknjice, lister suknjiče,** ter posebna fina angleška covercoat blaga za obl ke tvrdka

Drago Schwab Ljubljana

Koliko stane otrok

Neka ameriška življenska zavarovalnica izdeluje statistiko o »gospodarski vrednosti človeka«, t. j. o bilanci človeka v posameznih življenskih dobah s strogo gospodarsko-trgovskega stališča. Kot prvo perijodo je vzel njen statistični oddelek v študij življensko dobo do 18. leta, torej dobo, v kateri človek povprečno še nič ne producira in ne koristi, ampak samo konzumira in stane. Seveda so vsi računi le povprečni, ker so življenske razmere ne samo v vsakem sloju, ampak celo v vsaki rodbini zelo različne.

Statistični oddelek zavarovalne družbe je izračunal, da stane v Združenih državah povprečna prehrana otroka od rojstva do 18. leta starosti 2500 dolarjev (140.000 Din); stroški za obleko v isti dobi se cenijo na 960 dolarjev, delež na vzdrževanju rodbine 2300 dolarjev; 250 dolarjev stane otrok v Ameriki že do poroda. K tem zneskom je treba prišteti še najmanj 2000 dolarjev za zdravje, zabavo in vzgojo otroka, tako da znašajo v Združenih državah skupni stroški za vsakega otroka do 18. leta okrog 8000 dolarjev ali 448 000 dinarjev.

Ako bi preračunali, koliko stane preživljanje in vzgoja otroka pri nas, bi dobili seveda mnogo manjše zneske, ker je življenje pri nas precej ceneje kakor v Ameriki, še bolj pa zato, ker živimo povprečno mnogo bolj skromno in siromašno kakor Američani. Kljub temu pa bi dobili vendarle le razmeroma visok končni znesek, ki bi marsikoga osupnil. Za obleko porabi Jugoslovan do svojega 18. leta gotovo povprečno 20.000 Din, mnogi seveda manj, zato pa drugi toliko več. Ako računate za prehrano samo po 200 Din na mesec, dobite za 18 let lepo vsoto 43.200 Din itd., tako da bi skupni račun tudi pri nas dosegal ali pa celo presegal vsoto 200.000 Nin.

Žalostne slike

Berlinski listi poročajo obširno o katastrofi v Woltersdorfu, kjer je strela razrušila neko kegljišče in pokopala pod njim okrog 100 ljudi, ki so iskali v kegljišču zatočišča pred silno nevihto. O nesreči smo poročali tudi mi. Med 15 mrtvimi je samo en moški, vsi drugi so ženske in otroci. To priča, da se je ljudi v paniki polotil divji beg, v katerem so pozabili na vse človeške občutke. Tudi očividci potrjujejo, da so se odigravali pri katastrofi prizori, ki jim bodo ostali v hujšem spominu kakor nesreča sama. Moški so brutalno pehali stran ženske in otroke, samo da so rešili sebe. Več otrok so poteptali na tla. Bilo je, kakor da so se moški spremenili v zveri brez srca in pameti. Samo en mož je vztrajal pri svoji ženi in svojem otroku a našel je zato smrt. Iz razvalin so med drugimi izkopali mlado mater, ki je še mrtva tesno objemala svojo, komaj 2 leti staro hčerko.

Med ranjenci, ki jih je bilo okrog 70, je 12 težko poškodovanih, da ni upati na njihovo rešitev. Katastrofa je v Woltersdorfu uničila tudi filmski atelje, ki je bil eden največjih v Evropi.

Šofer ne sme poljubiti deklet

Pred sodiščem v Oslu se je vršila te dni zanimiva razprava proti nekemu šoferju, ki je zavozil na ravni cesti v jarek. Njegov avtomobil se je med naglo vožnjo prevrnil in padel v globok jarek, kjer se je polomil. Šofer in mlada dama, ki je najela avtotakso, k sreči nista bila poškodovana. Ker je pa šofer s svojo neprevidnostjo zakrivil prestopek, so ga citirali pred sodišče.

— Kako je mogoče, — ga je vprašal sodnik, — da se je avto prevrnil v jarek? Ali ste bili pijani, — Obtožene je odločno zanikal. — Ne razumem, — je nadaljeval sodnik, — pijani niste bil cesta je ravna, vaša glava je bila v re du in motor je funkcijoniral brezhibno Kdo je torej zakrivil nesrečo, — Obto ženec je nekaj časa molčal, naposled p izjavil, da je sedela poleg njega gospo dična X, ki jo je hotel poljubiti. Z leve roko jo je objel in se nagnil k njenemu licu. Ta uvod je bil sicer zelo kratek vendar je pa zadostoval, da je šofe pozabil, kaj je njegova glavna dolžnost

Sodnik ni mogel sankcijonirati po ljubov med vožnjo in zato je šofer iz gubil za tri mesece licenco.

Samo še danes v sredo

se predvaja prekrasno monumentalno filmsko delo

Bela sestra

Pevski zbor, solisti in pomnoženi umetniški orkester pod vodstvom prof. E. Feršniga pri **vseh predstavah.**

Včerajšnje predstave zopet popolnoma razprodane!

Vsled vel ke dolžine filma se vrše predstave ob:

4., ½8. in ¼10.

ELITNI KINO MATICA, naj'epši kino v Sloveniji.
Telefon 124

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn. — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. **Lud. Baraga** LJUBLJANA Telef. 980 Selenburgova ulica 6 20-1

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent „Idea!" z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno eksistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepri

F. Kos, Ljubljana, Zidovska u. 5
Generalni zastopnik.

KOKS - ČEBIN 10.-T
Wolfova 1/II Telefon 56

Zanesljiv in pošten gospod išče službo
kočijaža
ali hlevskega nadzornika. Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 2048

Kupujemo zlato,
srebro, platin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 8. 2018

Volno in bombaž
na drobno in debelo — za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela, se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri — Karol Prelog, Ljubljana, Gosposka ulica 3, Stari trg 12. 122/T

Zastopniki
se sprejmejo po vseh krajih za prodajanje dovoljenih srečk. — Merkur, Brno, Nová 20.

Razprodaja
pohištva, modistovskih potrebščin, slamnikov in klobukov — samo še 9. t. m. — Ljubljana, Sv. Petra cesta 23/I. 2057

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje štev. 5

ŠTAMPILJE
pečate
graverstvo, etikete
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

Elevator
za prodati. Potpuno nov i nerabljen, fabrikat Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth, za tjeranje upravo i u kotu. Cijena ispod današnje tvorničke. — Upitati i pogledati kod Robert Bresslauer, Daruvar. 2053

Otvoritev čevljarskega tečaja
Zasebno učilišče za čevljarstvo otvori 20. t. m. prikrojevalni tečaj. Vse podrobne informacije, ustne ali pismene, daje J. Steinman, strok. uč. in vodja tečaja, Ljubljana, Poljanska cesta 13. 2054

Službo sluge,
vratarja ali nočnega vratarja išče invalid. — Ponudbe pod «Pošten/2044» na upravo «Slov. Nar.».

Učenec
za urarsko obrt se takoj sprejme. Seliškar, urar, Ljubljana, Tržaška cesta št. 8. 2055

DETEKTIV 2056
Sherlock Holmes
in njegovi znameniti doživljaji.

V slovenskem jeziku.

Zvezek 1. Skrivnost mlade vdove. Zv. 2. Samo kapl a tinte Zvezek 3. Go a s k narskim briljantom. — Zv. 4. Zaklad trgovca s sužnji. — Zv. 6. Kako su prijeli „Jacka rasparača". — Zv. 7. Londonski ponarejalci denarja. — Zvezek 8. V rakvi kra bombe. — Zvezek 9. Plemič - tat — Zvezek 10. Grob v svetilniku.

Vsak zvezek z naslovno sliko v barvah obsega popolno povest. Cena za zvezek ranko s pošto Din 8. Naročila sprejema:

Giuro Trpinac knjigotržec,
ZAGREB, Preradovićev trg 1

Dvokolesa
znamk «Tribuna», Dia« mant», «Favor», «Styria» «Frera», «Bianchi», «Record», «Champion», «Prezesion», «Legnano» v zalogi. Pneumatika najfinejše vrste «Dunlop», «Michelin», «Pirelli» itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franko; prodaja na obroke. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Soba
popolnoma separirana — se odda za pisarno ali kaj sličnega v Beethovnovi ulici št. 9/II, levo. 1724

Gospodarski strojevi
za prodati, novi, uz povoljne cijene. Naročito ručne vršalice, geplovi i pastorci, mlatilice na gepl, vjatrenjaci, drljače i plugovi, sijalice i kosilice itd itd. — Upitati : pogledati kod Robert Bresslauer, Daruvar. 2053

Prodajalka,
pridna in poštena, izurjena v mešani stroki — želi premeniti sedanje mesto; gre tudi na deželo. — Ponudbe pod «Prodajalka/2046» na upravo «Slov. Naroda».

Naznanilo preselitve.

KARL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galanterijo, je preselil svojo doslej na **Galusovem nabrežju št. 11** se nahajajočo trgovino v

Gosposko ulico št. 3.

Trgovina na Starem trgu št. 12 ostane še nadalje. Ob tej priliki se cenjenim odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Karl Prelog.

Pomladne novosti

nogavice v raznih barvah, **žepne** robce, **čipke, rokavice,** naramnice, **palice,** razna mila, gumbe in **potrebščine** za **šivilje, krojače** in **čevljarje** ter nahrbtnike.

NAJNIZJE CENE. **NAJNIZJE CENE.**

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA 65-1
(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica Din 50,000.000·—
Skupne rezerve nad Din 10,000.000·—

151-L
ustanovljena 1900
LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)
PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, Agencija Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10509
Brzojav. naslov: Banka Ljubljana
Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.